deBALIE

Jaarverslag 2020

VERLANGEN NAAR GESPREK

3. Verplaatsen. Aanpassen. Wachten.

4. Artistieke visie & missie

5. 2020 Programma

- De Balie als maker
- De Balie als aanjager
- De Balie als incubator

15. Publiek & media

- Publiek
- In de pers

16. Ondernemerschap & development

- Coproducties
- Meerjarige partners
- Projectbijdragen
- Donateurs

17. Culturele codes

18. Raad van Toezicht & bestuur 2020

19. Slotwoord

Coverfoto
De Balie EXPO 2020
De Balie Live Journalism

Verplaatsen. Aanpassen. Wachten.

Dichtbij zijn, ontmoeten, zachtjes je mening fluisteren aan iemand die naast je zit – het kon het afgelopen jaar niet. De Balie heeft zichzelf, door corona gedwongen, opnieuw uitgevonden dit jaar. Want juist nu we allemaal in onze vrijheid worden beperkt en elkaars nabijheid moesten mijden, beseffen we hoe belangrijk het is om met elkaar in gesprek te blijven. Om van gedachten te wisselen, elkaar te troosten, om je te verdiepen en om te verbeelden hoe het anders kan. Een samenleving komt alleen vooruit wanneer je met elkaar in gesprek blijft, wanneer er nieuwe ideeën worden uitgewisseld en ontwikkeld.

De crisis vanaf maart 2020 heeft het tij volledig gekeerd. De verschillende complete en gedeeltelijke sluitingen leidden tot voortdurend verplaatsen, annuleren en aanpassen van de geplande programmering. In een heel snel tempo zijn we omgeschakeld van een live, kunstproducerende instelling naar een online live-uitzendende kunstproducerende instelling. Stoppen met onze activiteiten of ze opschorten, is nooit in ons opgekomen. In een jaar waarin iedereen was geïsoleerd, bleek het belangrijker dan ooit om een plek als De Balie te hebben waar vrijuit en voor iedereen toegankelijk van gedachten kon worden gewisseld over thema's die ons allemaal aangaan. Onze missie is relevanter dan ooit.

In maart 2020 wist De Balie zich binnen een week aan te passen aan de nieuwe werkelijkheid. Zo startten we onmiddellijk met een online uitzendschema, en vormden we het café om tot een studio waar we onder andere de corona-gesprekken – gedachtewisselingen over de nationale en internationale consequenties van corona met denkers en goed geïnformeerde stemmen - hebben opgenomen. Ook organiseerden we het Forum on European Culture, een tweejaarlijks internationaal festival, deze keer volledig hybride. We wisten daarmee een groot online bereik binnen Europa te genereren met verschillende nieuwe theatrale producties ontwikkeld door de programmamakers van De Balie.

Daadkracht en flexibiliteit konden niets veranderen aan het abrupt en totaal stilvallen van inkomsten aan horeca, kaartverkoop en verhuur. In een normaal jaar goed voor ongeveer de helft aan totale inkomsten. Hierdoor moesten er verschillende besluiten genomen worden om de uitgaven terug te dringen. Er is onder andere afscheid genomen van een aantal gewaardeerde collega's. Een stevige uitholling in mankracht, kennis en slagkracht. Ook hebben de coronamaatregelen en de bijkomende onzekerheden over de toekomst duidelijk een flinke fysieke en mentale weerslag op iedereen die bij De Balie werkt.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben onze aandacht, ten eerste omdat we ons verantwoordelijk voelen voor het welzijn van onze collega's, maar ook omdat ze nu, maar ook met terugwerkende kracht een negatieve invloed hebben op de financiële gezondheid, weerbaarheid en groei van de organisatie.

Artistieke visie & missie

De Balie gelooft dat een open, pluriforme, democratische en rechtsstatelijke samenleving de beste samenleving is. Dit is leidend voor wat wij maken, doen en laten. Democratie en rechtsstaat kunnen alleen goed functioneren als geïnformeerde burgers en beslissers zich bewust zijn van democratische en rechtstatelijke principes en bereid zijn het gesprek met andersdenkenden aan te blijven gaan. De Balie draagt hier met haar diverse, nationale en internationale programmering dagelijks aan bij.

De Balie Live Journalism, Zwoegen in de Schaduw
▸ Livestream

De activiteiten van De Balie lopen uiteen van dagelijkse vertoningen in het best bezochte documentaire-filmtheater van Nederland en dagelijkse journalistieke programma's, tot artistieke producties in huis en door het land, en Europese initiatieven.

2020 PROGRAMMA

Een kleine greep uit de ruim 400 programma's die De Balie in 2020 in totaal maakte. We bereikten met de programmering afgelopen jaar meer dan 3 miljoen mensen. Dat zijn 1,5 miljoen meer kijkers en luisteraars dan in 2019. Hoewel het publiek zeer beperkt De Balie in mocht, was er meer behoefte dan ooit aan onze programma's.

Grote Denkers
Anna Achmatova
▸ Livestream

De Balie als maker

De Balie werkt vanuit het idee dat podiumkunst een uitgelezen kunstvorm is om het publiek tot introspectie, empathie, overpeinzingen en nieuwe inzichten te brengen. Betrokkenheid bij de ander en bij maatschappelijke onderwerpen worden beter doorvoeld als opgedane kennis als theater wordt overgebracht. Wij werken vanuit de artistieke overtuiging dat we voorstellingen maken die uniek zijn en waarin de ontmoeting centraal staat. Het publiek wordt betrokken bij programma's die wel zorgvuldig zijn voorbereid maar toch spontaan verlopen. De voorstelling, het gesprek, is niet gerepeteerd.

De Balie Live Journalism

In Live Journalism doet een team van onderzoeksjournalisten, onder leiding van De Balie-programmamaker Tim Wagemakers, ieder jaar twee onderzoeken van zes maanden. Onderzoek naar misstanden in de maatschappij, wat resulteert in verschillende artikelen en reportages in landelijke media, en uitmondt in theatrale slotvoorstellingen in De Balie. Live Journalism laat mensen zien wat hun rechten zijn, hoe de rechtsstaat werkt en waar burgers kunnen aankloppen als hun rechten worden geschonden. Dit jaar deed Live Journalism onderzoek naar de situatie

De Balie Live Journalism, Zwoegen in de Schaduw
▸ Livestream

van Amsterdammers zonder papieren, die te maken hebben met zware misstanden op hun werk in legale sectoren en naar kansenongelijkheid in het basisonderwijs. Het onderzoeksteam zoekt naar groepen mensen die bescherming van de rechtsstaat nodig hebben, maar die niet krijgen, en brengt in kaart waar het probleem en de oplossingen liggen. Het onderzoek is altijd gericht op de positie van de 'werkende armen', het zogenaamde precariaat.

In 2020 en 2021 is De Balie Live Journalism genomineerd voor de onderzoeksjournalistieke prijs *De Tegel*.

Forum on European Culture, What's Cooking in Europe?
▸ Livestream

Forum on European Culture - We, the People

Welke culturele waarden delen we in Europa? Hoe kunnen denkers en kunstenaars vorm geven aan een nieuwe toekomst voor Europa? Met die vragen als uitgangspunt organiseerden De Balie en DutchCulture voor de derde keer het tweejaarlijks festival Forum on European Culture. Deze editie droeg de titel *We, The People*, en verzamelde invloedrijke denkers en toonaangevende kunstenaars (al dan niet fysiek) op verschillende locaties in Amsterdam. In theatrale voorstellingen, exposities, films, gesprekken, lezingen en expertmeetings onderzochten zij de rol van cultuur als ruggengraat van Europa. Het Forum on European Culture liet opnieuw de rijkdom, verbindende en verbeeldende kracht van de Europese cultuur zien.

Smekelingen

Een van de meest indrukwekkende producties die De Balie maakte, is de voorstelling *Smekelingen*. Het concept van deze productie - naar een idee van de Amerikaanse classicus en regisseur **Bryan Doerries** - is het opvoeren van een klassieke Griekse tragedie door professionele acteurs gevolgd door een gesprek met het publiek dat bestaat uit mensen met verschillende achtergronden met verschillende rollen in de

Forum on European Culture, Smekelingen

Forum on European Culture, The Vaccine
▸ Livestream

Toonzetters, Het Dudok Kwartet
▸ Livestream

maatschappij. Het stuk *Smekelingen* is 2500 jaar oud, maar heeft nog niets aan actualiteit ingeboet met zijn dilemma's over het opnemen van vluchtelingen, en de draagkracht vanuit de gemeenschap die daarvoor nodig is. De klassieke tekst van Aeschylos is in opdracht van De Balie vertaald door **Hafid Bouazza**. Het stuk werd in de Tolhuistuin voorgedragen door acteurs **Gijs Scholten van Aschat, Hans Croiset, Nazmiye Oral** en **Jochum ten Haaf**, begeleidt door een Koerdisch vrouwenkoor onder leiding van **Celil Toksöz**. Het stuk werd geregisseerd door **Yoeri Albrecht**. Zodra het weer mag zal deze voorstelling hernomen worden op verschillende plekken in Europa.

The Vaccine

Samen met de Hongaarse regisseur **Árpád Schilling** maakten programmamakers **Merlijn Geurts** en **Anne-Marijn Epker** de documentaire *The Vaccine*. Daarin gaan tien Nederlanders met uiteenlopende leeftijden en achtergronden via meerdere zoomsessies met elkaar in discussie over de vraag: als er een vaccin komt, wie krijgt het dan? Het experiment gaat uit van het fictieve idee dat er wel een vaccin is ontwikkeld, maar dat er niet genoeg is voor iedereen. De groep moet democratisch besluiten welke drie personen in hun midden in eerste instantie recht hebben op een vaccin voor COVID-19. In 2021 is De Balie gevraagd door **Coventry City of Culture 2021** om dit project opnieuw te doen met burgers van Coventry.

Toonzetters

In *Toonzetters* onderzoeken we het vakmanschap en de maatschappelijke interesses van toonaangevende Nederlandse muzikanten uit verschillende genres. We dagen de artiest uit om iets nieuw te proberen op het podium of een connectie te maken met een andere artiest, kunstenaar of denker. Te gast dit jaar bij *Toonzetters* waren onder andere **Fresku** en **Sevdaliza**.

Sign of the Times

Internationaal Theater Amsterdam en De Balie onderzoeken onder leiding van **Ivo ten Hove** en **Yoeri Albrecht** met *Sign of the Times* dé maatschappelijke thema's van vandaag om het gesprek te openen, groepen mensen bij elkaar te brengen en ruimte te creëren voor meerdere perspectieven. Ook, of júist, als de meningen verschillen. In 2020 doken we, aan de hand van literaire teksten, theaterscènes, persoonlijke getuigenissen, historisch materiaal en gesprekken met schrijver **David Van Reybrouck**, in de geschiedenis van Indonesië en de relatie tussen Indonesië en Nederland.

Forum on European Culture, Beeldbepalers, Charl Landvreugd, The Utopia of the Normal Space
▸ Livestream

Beeldbepalers

In de serie *Beeldbepalers* krijgen toonaangevende Nederlandse kunstenaars de gelegenheid om De Balie als laboratorium te gebruiken. In 2020 onderzocht kunstenaar **Charl Landvreugd** of het mogelijk is een ruimte te creëren waarin ras en etniciteit, geslacht, klasse, seksualiteit en sociale achtergrond geen invloed hebben op de perceptie van iemands gedrag. Voor dit performatieve event ontwikkelde Landvreugd een *Imagined Normal Space* en sprak met hedendaagse denkers en het publiek. Wat is normaal, wat is cultuur en wie bepaalt het?

Grote Denkers

Vooruitstrevende en eigenzinnige vrouwelijke denkers uit de wereldgeschiedenis staan centraal in de reeks *Grote Denkers* ontwikkeld door De Balie programmamaker **Merlijn Geurts**. Vrouwen die met hun leven en werk onze blik op de wereld hebben veranderd, en toch te weinig worden herinnerd. Een theatraal-filosofisch programma. Met hedendaagse schrijvers, wetenschappers en kunstenaars brengen we het leven en werk van de Grote Denker tot leven en toetsen haar gedachtegoed aan de actualiteit. We maakten dit jaar afleveringen over de Russische dichter, **Anna Achmatova** en het symbool van de Indonesische vrouwenemancipatie, **Raden Adjeng Kartini**.

> **"En hij reageerde toen met de opmerking: ja, maar die vrouwen zijn toch helemaal geen echte filosofen? Ik denk dat deze man met zijn antwoord precies uitlegde waarom ik de serie Grote Denkers maak. "**
>
> De Balie Programmamaker Merlijn Geurts

Arthur Jafa, Love is the message, the message is Death (2016) & The White Album (2018)

De Balie als aanjager

De Balie brengt met journalistieke en kunstzinnige producties mensen bij elkaar, start het gesprek, zet aan tot acties, en sterkt actief burgerschap in Amsterdam, Nederland en Europa.

Arthur Jafa: Love is the message, the message is Death (2016) & The White Album (2018)

De laatste week van juni vertoonde De Balie in een wereldwijde primeur dagelijks twee recente videokunstwerken van de beroemde kunstenaar **Arthur Jafa**. In twee zalen werden *Love Is The Message, The Message Is Death* (2016) en *The White Album* (2018) als tweeluik vertoond. Met zijn videokunst stelt Jafa al meer dan 30 jaar de representatie van zwarte identiteit in de VS ter discussie. De Balie had de eer en primeur om beide kunstwerken samen tentoon te stellen. Gerenommeerde kunstenaars **Charl Landvreugd**, **Iris Kensmil** en **Raul Balai** spraken naar aanleiding van de tentoonstelling over de invloed van de wereldwijde Black Lives Matter protesten en de representatie van identiteit in de Nederlandse kunstwereld.

Nationaal Gesprek over Vrijheid

Terwijl iedereen in zijn vrijheid werd beperkt, bracht De Balie MBO-studenten door het hele land in gesprek met topbestuurders en rolmodellen voor openhartige gesprekken over vrijheid, democratie en rechtsstaat. Een gesprek tussen generaties over wat vrijheid betekent en wat je eraan kunt bijdragen.

> **“Ik denk dat we vaak vergeten, dat we allemaal een verschil kunnen maken”**
>
> Prinses Mabel van Oranje op ROC de Leijgraaf in Oss

MBO-studenten en VMBO-scholieren krijgen de onverdeelde aandacht van de Nederlandse top uit politiek, bestuur en bedrijf, en voelen zich zo gezien en

gehoord. Betrokkenheid en aandacht zijn belangrijke ingrediënten op weg naar actief burgerschap. De Balie bracht dit project in samenwerking met de MBO raad, het kabinet, vfonds, Nationaal Comité 4 en 5 mei en Stichting Coördinatie 75 Jaar Vrijheid. Met deze urgente gesprekken gaan we door in 2021.

Het Grote Schrijversinterview

Nederland kent een rijke literaire traditie met bijzondere, vrouwelijke auteurs. Toch krijgen vrouwelijke schrijvers minder vaak nominaties voor prijzen en verkopen ze minder boeken. De Balie vindt het tijd dat deze schrijvers de aandacht krijgen die ze verdienen en wil bijdragen aan een grotere bekendheid en een grotere waardering voor hun werk. Dit programma is bedacht en ontwikkeld door De Balie programmamaker **Ianthe Mosselman**. Tijdens het Schrijversinterview praten we met schrijvers over hun oeuvre, vakmanschap en inspiratiebronnen. Te gast waren **Astrid H. Roemer, Saskia de Coster** en **Charlotte Mutsaers**.

De Balie Kijkt

In *De Balie Kijkt* gaan programmamakers voor of na een (documentaire) film in gesprek met filmmakers en experts. Zo praatten we onder meer live met Dokter **Amani Ballour** (hoofdpersoon uit de hartverscheurende documentaire The Cave) over haar ervaringen in het ondergrondse ziekenhuis dat ze in Syrië runde. Onze verdiepende voor- en nagesprekken zijn zeer goed bekeken op Picl, ook door publiek dat naar andere online filmtheaters dan De Balie gaat.

Civic Council: Talks Across Europe

In tijden van crisismanagement is het vaak onduidelijk op basis van welke informatie onze leiders besluiten nemen. In Amsterdam, Palermo en Warschau vond een Civic Council plaats en gingen Europese kunstenaars en denkers, onder wie **Francesca Melandri** en **Simon Strauss**, in discussie met lokale burgers over hoe democratieën beter kunnen functioneren. Met de Civic Councils wil De Balie concrete aanbevelingen bieden aan nationale en Europese leiders.

Nationaal Gesprek over Vrijheid, Rob Jetten, Friesland College
▸ Livestream

Het Grote Schrijversinterview, Astrid H. Roemer
▸ Livestream

Diversiteit bij de Politie
▸ Livestream

De Balie Icons

We keken niet alleen naar ontwikkelingen binnen de Nederlandse samenleving maar spraken ook met uiteenlopende uitgesproken internationale denkers. **Francis Fukuyama** en **Steven Pinker** spraken zich uit over de geopolitieke consequenties van corona. Inspirerend waren ook de gesprekken met invloedrijke economen **Mariana Mazzucato** en **Thomas Piketty**, die wezen op de kans die de huidige crisis bood aan overheden om structurele economische hervormingen door te voeren.

De Balie Corona Gesprekken

Vanuit een leeg café spraken De Balie-programmamakers met bijzondere gasten over de vergaande consequenties van de coranacrisis voor onze samenleving. **Arnon Grunberg** uitte zijn verbazing over het feit dat de Nederlandse samenleving bereid bleek om alles te offeren voor een gevoel van veiligheid, en niet werkelijke veiligheid. Schrijver **Roxane van Iperen**, evolutiebioloog **Tijs Goldschmidt** en econoom **Bas Jacobs** spraken over de kansen die de coronacrisis biedt voor een systeemverandering. Hoogleraar **Mathieu Segers** sprak over het functioneren van de Europese Unie in de eerste paar maanden van de Covid-19 crisistijd, of beter gezegd het gebrek aan een gezamenlijk optreden en de terugval op de natiestaat. Europarlementariër **Kati Piri** sprak over hoe de coronacrisis een democratie kan aantasten, in het bijzonder de situatie in Hongarije onder **Viktor Orbán**. De kersverse president van de KNAW, **Ineke Sluiter**, sprak over de rol van wetenschap in de samenleving. Psychiater **Glenn Helberg** en schrijver **Oek de Jong** spraken over de gemoedstoestand van mensen na langdurige isolatie. Filosoof en schrijver **Maxim Februari** wees ons op de fundamentele vrijheden en privacy die op het spel staan tijdens de crisis in Nederland en op het belang van filosofische reflectie.

Stadsgesprekken

Amsterdamse wethouders en bewoners brachten we samen in stadsgesprekken over actuele onderwerpen. Wethouder **Marjolein Moorman** (Onderwijs en Armoede) sprak over kinderen die tijdens de coronacrisis van de radar zijn verdwenen. Wethouder **Victor Everhardt** (Economie) en directeur van Amsterdam&partners **Geerte Udo** spraken over de

keuzes om het economische leven in de stad overeind te houden. Wethouder van Kunst en Cultuur **Touria Meliani** sprak over de toekomst van kunst en cultuur in de stad.

In gesprek met Nawal Benaissa

In 2020 kreeg **Nawal Benaissa**, een van de belangrijkste leiders van de protesten in de Rif, politiek asiel in Nederland. In De Balie deelt ze voor het eerst in Nederland live haar verhaal en gaan we in gesprek over de situatie in Marokko.

Diversiteit bij de politie: een publiek gesprek

Wat doet de politie om 'een politie voor iedereen' te zijn? Samen met de korpsleiding (onder andere **Liesbeth Huyzer** en **Martin Sitalsing**), agenten en het publiek ging de Nederlandse politie in De Balie voor het eerst openbaar in gesprek over diversiteit binnen het korps, de actualiteit van Black Lives Matter en de organisatiecultuur.

The Uyghur Human Rights Crisis

In De Balie agendeerden we nog voordat de media en de Tweede Kamer vragen stelden de Oeigoerse mensenrechtencrisis en hoe Nederland en de internationale gemeenschap zouden moeten handelen. We spraken o.a. met de Oeigoers-Nederlands activist **Ablet Bakir** in De Balie Podcast en een publiek programma. Bakir is actief voor het Nederlands Oeigoers Platform en strijdt tegen de intimiderende inmenging van de Chinese overheid in het leven van Oeigoeren in Nederland.

De Balie Podcast

Tijdens *De Balie Podcast* duiken programmamakers in het leven van een publiek persoon. Een gesprek over keuzes én afwegingen van een publiek gezicht. In 2020 spraken onze makers o.a. met **Hans Wiegel** over de macht van de kiezer, **Tofik Dibi** over het Monster van Wokeness en ziekenhuisbestuurder **Marcel Levi** over een effectiever gezondheidszorgsysteem.

In gesprek met Nawal Benaissa
▸ Livestream

The Uyghur Human Rights Crisis
▸ Livestream

Coronagesprek met Roxane van Iperen
▸ Livestream

De Balie EXPO 2020, Sarah van Sonsbeeck, World Flag

De Balie als incubator

Als broedplek, emancipator en incubator ontwikkelt De Balie voortdurend crossovers en programma-overstijgende initiatieven.

De Balie STUDIO

Originele perspectieven en geïnformeerde stemmen zijn nodig in een open samenleving en nodig voor een goed publiek debat. Dit jaar hebben we opnieuw verschillende jonge, talentvolle experts klaargestoomd om een rol te nemen in het publieke debat in onze kleinschalige en op maat gemaakte leergang *De Balie STUDIO*. Zo is het de missie van STUDIO deelnemer **Ameline Ansu** (1987) om de dood in Nederland beter bespreekbaar te maken en de veelzijdigheid van dit thema te benadrukken. In januari 2020 kwam haar boek *Van Harte Gecondoleerd* uit en was ze te gast bij o.a. Jinek, NPO radio 1, Human, de Volkskrant en het AD. Inmiddels zijn 18 (oud) STUDIO deelnemers toegevoegd aan de ANP Expertdatabase en hebben velen van hen de weg naar de media gevonden, en de media naar hen.

Musical Journalism – Jonge maker Andrea Voets

We begeleiden muzikant **Andrea Voets** bij het ontwikkelen en realiseren van haar documentaire-concerten, zoals het documentaire concert *While we Live* dat in 2020 in première ging. In deze voorstelling onderzoekt Voets de invloed van de coronamaatregelen op mensen en relaties in de Griekse samenleving. Voets voorstellingen (ook in De Balie) wisten steeds een gevoelige snaar te raken en het publiek tot tranen toe te roeren.

Zomerkamp – Ontmoet de Ander

In de zomer organiseerde De Balie drie weken Zomerkamp voor kinderen tussen de 10 en 12 jaar. Zo lieten we kinderen uit verschillende wijken elkaar ontmoeten en elkaars blik op de wereld verkennen. De Balie bood een dagprogramma tijdens de zomervakantie in een tijd dat reizen en op vakantie gaan sterk werd

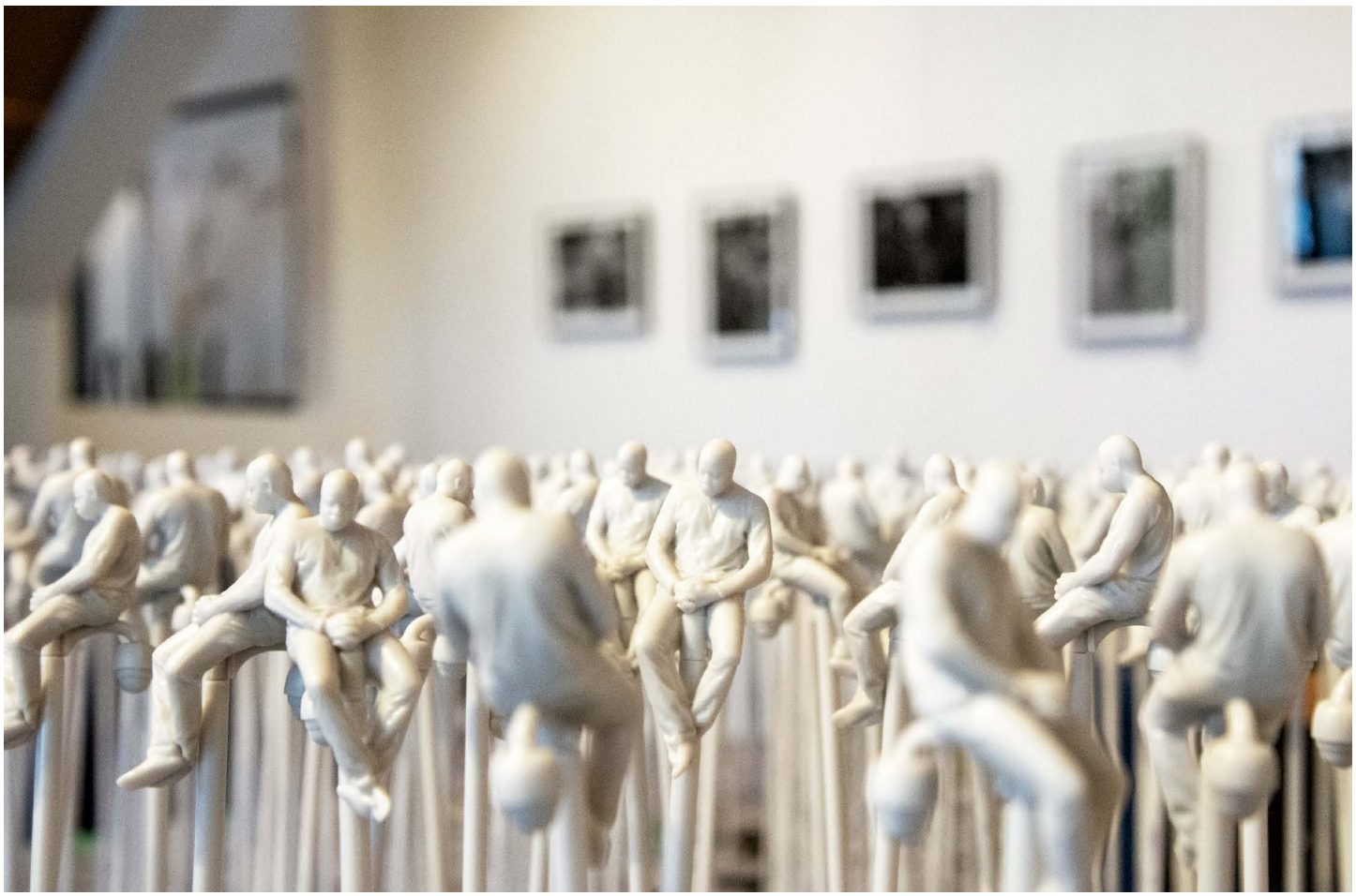

De Balie EXPO 2020. Fernando Sánchez Castillo, Figures of Freedom

afgeraden. Samen met partners als IDFA, Discussiëren kun je leren en Theater Na de Dam lieten we kinderen een week lang ontdekken hoe een ander over de wereld denkt, en lieten we ze samen kunst maken. De Balie programmamaker **Sophie Rutenfrans** leidde het project.

De Balie Expo 2020

De Balie initieerde en ontwikkelde in 2020 projecten met nationale en internationale kunstenaars die uitnodigen om een open blik te houden in een gesloten samenleving. In een doorlopende tentoonstelling door het hele gebouw zijn de gezamenlijk werken te zien van De Balie met kunstenaars **Johny Pitts, Sarah van Sonsbeeck, Charl Landvreugd** en installaties van *De Balie Live Journalism* en de coronagesprekken.

Artist Support Pledge

Gelijktijdig met *De Balie Expo 2020* organiseerde De Balie samen met kunstenaar **TINKEBELL** een *Artist Support Pledge*. Een genereus initiatief om kunstenaars en hun werk te ondersteunen in een tijd waarin de Covid-19 pandemie een groot deel van het (culturele) leven heeft platgelegd. Werk van bijna 100 kunstenaars uit Nederland waren te zien én te koop. In de lockdown is deze expositie online doorgegaan met steeds wisselende kunstwerken.

De Balie academie

In vijf maanden worden stagiaires in *De Balie Academie* opgeleid tot programmamaker door sleutelspelers binnen en buiten De Balie. Uiteindelijk maken de stagiaires zelf twee publieksprogramma's over een actueel onderwerp.

> **"Ik ben heel trots op de stukken 'musical journalism' die ik heb afgeleverd. Ze raken en enthousiasmeren me keer op keer, ook als ik weer even afstand neem en het werk opnieuw bekijk. Musical journalism is precies de vertelvorm die ik de wereld in wil sturen"**
>
> Andrea Voets

Publiek & media

Publiek
Op 17 maart 2020 hebben wij onze deuren gesloten. In het hart van Amsterdam, waar het gebouw van De Balie dagelijks gonst van het publiek in de zalen en het café-restaurant, was het ineens stil. Wat volgde was een lange periode waarin we afwisselend helemaal en gedeeltelijk dicht moesten blijven voor publiek.

In 2020 zijn we in totaal 3,5 maand volledig gesloten geweest. Daarnaast hebben we zes maanden gekend met extreme beperkingen op onze publieksstromen. Dit heeft de nodige weerslag gehad op onze bezoekerscijfers.

Weliswaar waren we fysiek grotendeels gesloten, maar vanwege onze makende, aanjagende en incubatorfunctie wisten we meteen dat we juíst in deze uitzonderlijke periode het publieke gesprek gaande moesten houden. Binnen een week schakelden we over van publieksprogramma's in de grote zaal naar een online televisie uitzendkanaal en bouwden we het café om tot studio.

Hoewel De Balie in korte tijd moest schakelen naar een andere manier van publiek bereiken, en het communicatiebudget omlaag werd gebracht, hebben we online in 2020 al onze records verbroken. We hebben voor **1,5 miljoen méér bezoekers** geprogrammeerd dan in 2019. Het totaal in 2020 kwam uit op **3.291.195 kijkers en luisteraars**. Ons YouTubekanaal De Balie TV kreeg bijna **10.000 abonnees**, een stijging van ruim 50% ten opzichte van 2019. De positieve reacties op al onze kanalen toonden dat De Balie voorzag in een breed beleefde behoefte aan verdiepende gesprekken, en andere experts en standpunten dan die via overheden en media voornamelijk voor het voetlicht kwamen.

In de pers
In de media was De Balie opnieuw relevanter dan ooit en was er weer veel aandacht voor onze programma's, producties en projecten. We zien dat de programma's van De Balie vaak onderwerp zijn van columns, opiniërende en achtergrondstukken. In 2020 werd De Balie in totaal **1.448** keer genoemd in de media. Ook zien we dat De Balie omschreven en genoemd wordt als kunstproducerende instelling en als publiek medium dat nieuws voortbrengt.

Opvallend is dat de flinke groei in RTV van vorig jaar is doorgezet. De Balie is steeds vaker op televisie, radio en andere media zoals podcasts te horen en zien. We bereikten maar liefst een groei van **69** vermeldingen in 2019 tot **251** vermeldingen in 2020 (een stijging van **264%**). Door vaste RTV-partners, vaste timeslots, en uiteraard behendig organisatorisch schakelen van live naar kwalitatieve online livestreams in tijden van de coronapandemie -een mooie gezamenlijke inspanning van redactie, techniek en communicatie- wist De Balie ook indirect veel meer publiek te bereiken dan voorheen.

> **(Vaste) mediapartners van De Balie in 2020 waren: NPO Politiek, AT5, Salto, Euronews, NRC Media, ELLE, Het Parool, Are We Europe, The Europeans Podcast, 360 Magazine en Black Ladies Talk.**

Eveneens opvallend is de flinke groei in het aantal vermeldingen in internationale media: van Poolse dagbladen, grote internationale YouTubekanalen tot toonaangevende internationale kunstwebsites. De groei in vergelijking met 2019 is uiteraard voor een goed deel te verklaren door het Forum on European Culture 2020. De Balie werd maar liefst **90** keer genoemd in internationale media in 2020.

Ondernemerschap & development

Co-producties

De Balie werkt structureel en incidenteel samen met een grote groep partners. We krijgen dagelijks verzoeken tot samenwerking. We vinden het belangrijk dat onze samenwerkingen bestaan uit een mix van beginnende initiatieven en gearriveerde organisaties. De samenwerking moet altijd beide partners versterken en hun achterban verrijken via gezamenlijke producties.
In het geval van coproducties, draagt de redactie van de Balie ook de eindverantwoordelijkheid over de invulling van de programma's. Deze inhoud wordt bepaald in samenspraak met de samenwerkingspartner. In 2020 zijn er coproducties ontwikkeld met: De Nederlandse Postcode Loterij, De nationale politie, IFFR, HRW, het Leiden Asia Centre, Maastricht Working on Europe, verschillende uitgeverijen, Artsen zonder Grenzen, IDFA, Afrovibes, Black Achievement Month, Raad voor het openbaar Bestuur, Oxfam Novib, Regieorgaan SIA, Institut Francais, ministerie van Buitenlandse Zaken, Amnesty International, Boekman Stichting, Economenvakblad ESB, Verwey Jonker Instituut, Storytel, European Alternatives.

Meerjarige partners

De Balie kon haar missie in 2020 tot uitvoering brengen en onafhankelijke programma's maken door de steun van een aantal trouwe, gewaardeerde partners.
De Balie is door de Gemeente Amsterdam opgenomen in de Basis Infrastructuur. Ook mocht De Balie in 2020 rekenen op noodhulp vanuit de gemeente Amsterdam.
Stichting DOEN is sinds 2016 partner van De Balie als podium voor sociale cohesie, duurzaamheid en creativiteit. Het vfonds is partner voor programma's over vrede, vrijheid, democratie en rechtstaat en stelt De Balie in staat om samen met andere partners van het vfonds bijzondere sprekers en programma's in en buiten De Balie te presenteren. Ook Het Nationale Gesprek over Vrijheid wordt door hen gefinancierd.
Europe Cinema's steunt de programmering van Europese films in De Balie. Hartwig Foundation steunt sinds seizoen 2017-2018 de serie De Balie Icons met grote internationale sprekers.

Projectbijdragen

Het Mondriaan Fonds draagt bij aan de serie Beeldbepalers. Het Nederlands Letterenfonds steunt de reeks Grote Denkers. Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek steunt De Balie Live Journalism. Stichting Democratie en Media is een structurele financier van De Balie STUDIO en De Vrijheidslezingen. Adessium Foundation heeft in 2020 het programma de Internet Marathon mede mogelijk gemaakt. En Fonds Podiumkunsten steunt de muzikale reeks Toonzetters.

Particuliere donateurs

De donateurscirkel Het Vrije Woord groeit vanaf de start in 2015. De bijdrage van ruim 60 leden van minimaal € 2.500 per jaar maakt het ons mogelijk speciale onafhankelijke programma's te maken die niet of nauwelijks op andere wijze te financieren zijn.
In 2019 zijn we gestart met een tweede kring van De Balie-ambassadeurs: De Mix, met leden tussen 25 en 45 jaar. Leden van De Mix zijn divers in achtergrond, werk en ideeën. De leden komen graag in aanraking met andere zienswijzen door maandelijks samen naar een programma in De Balie te gaan en daarna van gedachten te wisselen. Het lidmaatschap bedraagt € 500 per jaar.
In 2020 zijn we gestart met Vrienden van De Balie voor geestdriftige bezoekers die maandelijks € 5 of € 10 schenken.

De posteractie Solidarity2020, een initiatief van kunstenaar Wolfgang Tillmans om een aantal lokale Europese kunstinstellingen te ondersteunen, heeft voor De Balie een aanzienlijk bedrag opgeleverd. Ook hebben verschillende donateurs van De Balie in 2020 een extra schenking gedaan.

Wij zijn al onze donateurs ontzettend dankbaar voor hun inzet, steun en vertrouwen. Het is zo ongelofelijk belangrijk - zowel psychologisch en materieel - om ons gesteund te weten door een groep bijzondere mensen.

Culturele codes

Het onderschrijven en toepassen van de Fair Practice Code, de Code Diversiteit & Inclusie en de Governance Code Cultuur is onlosmakelijk onderdeel van de bedrijfsvoering van De Balie.

Governance Code Cultuur

De principes van de Code zijn verankerd in de statuten van het Bestuur/Raad-van-Toezicht-model. Reglementen voor bestuur/directie en de Raad van Toezicht zijn vastgelegd, waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden duidelijk zijn beschreven en vastgelegd conform de code. Voor de Raad van Toezicht is een profielschets opgesteld. De Raad-van-Toezicht leden zijn onbezoldigd en divers samengesteld. Benoeming is maximaal twee termijnen van vier jaar. Bij vacatures wordt zorgvuldig geselecteerd. De beloning voor de bestuurders is getoetst aan WNT-wetgeving. Beoordelingsgesprekken worden vastgelegd evenals de bezoldiging. Zelfevaluatie vindt jaarlijks plaats en verbeterpunten worden aangepakt. RvT en bestuurders/directie zijn voldoende onafhankelijk. Strijdige belangen worden in kaart gebracht, gemonitord en besproken. Rapportages en besluitvorming zijn transparant, tijdig, inhoudelijk accuraat en geven inzicht in de relaties met interne en externe belanghebbenden. Ditzelfde geldt voor de doelrealisatie en aandacht voor zowel de korte als de lange termijn.

Fair Practice Code

De Balie onderschrijft de waarden solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie en vindt een eerlijke beloning, ongeacht gender of afkomst, van groot belang. Binnen het aannamebeleid is diversiteit een belangrijk criterium, we zoeken mensen die iets toevoegen aan het huidige personeelsbestand. We zorgen er niet alleen voor dat de beloning in eigen gelederen eerlijk is, we hanteren ook een eerlijke beloning voor programmabijdragen door kunstenaars, ZZP'ers en mensen die anderszins geen vast salaris bij een werkgever hebben. Mensen die uit hoofde van hun functie bijdragen aan het publieke gesprek, of mensen die een salaris uit de commerciële of publieke sector ontvangen, krijgen geen vergoeding voor hun bijdrage aan een programma van De Balie.

Code Diversiteit & Inclusie

De aard van de maatschappelijke functie van en de programmering in De Balie, waarbij pluriformiteit een van de kernwaarden is, maakt dat divers en inclusief werken geen vraag is, maar een must. Diversiteit en inclusiviteit zitten in ons DNA en maken daarom integraal onderdeel uit van onze visie en beleidsplannen. Bij ieder thema of programma dat wordt geagendeerd is er aandacht voor diversiteit en inclusie en wordt binnen de totale programmering gekeken of er voldoende balans is zowel qua thematiek, als deelnemers en doelgroep. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar gender, culturele achtergrond of seksuele geaardheid maar ook naar politieke kleur, leeftijd, sociale achtergrond en toegankelijkheid voor bijvoorbeeld mensen met een beperking dan wel een kleine portemonnee. De programmering van De Balie met thema's als armoede, (vrouwen)emancipatie, identity, racisme, discriminatie, onderdrukking, (geo)politiek op (inter)nationaal niveau en ook natuur, laat zien dat we dit serieus nemen. Bij nagenoeg alle programma's werkt de redactie samen met partners en deelnemers waarbij we elkaar versterken, kennis delen en beide partijen iets toevoegen aan wat de ander heeft.

Ook binnen de bedrijfsvoering en samenstelling van het team is diversiteit en inclusie een belangrijk uitgangspunt. Ook dit zien wij als een must en is integraal onderdeel van het beleid. Daar waar wij signaleren dat diversiteit en inclusie onvoldoende aanwezig is sturen wij hier gericht op bij het aantrekken van nieuwe mensen waarbij op alle niveaus en aan partners input en medewerking wordt gevraagd.

Dit betekent zeker niet dat we vinden dat we er al zijn. Op basis van een nulmeting hebben wij een actieplan opgesteld om gerichter en structureler aandacht aan diversiteit en inclusie te geven.

Raad van Toezicht & bestuur 2020

Raad van Toezicht
Alexander Rinnooy Kan, Voorzitter
Bercan Günel, Portefeuillehouder Financiën
Peter Mensing, Algemeen lid
Roelof Kruize, Algemeen lid
Doreen Boonekamp, Algemeen lid

Bestuurders
Yoeri Albrecht, algemeen directeur
Femke Monaghan van Wachem, zakelijk directeur
(Beiden statutair directeur)

> **"Een samenleving komt alleen vooruit als we met elkaar in gesprek blijven. Afgelopen jaar bleek hoe belangrijk dat is, juist als iedereen wordt beperkt in contact met anderen. Al was het noodgedwongen met tussenkomst van vele schermen, De Balie was een van de zeldzame plekken waar nog ruimte was voor het gezamenlijke gesprek en de vrije gedachtenuitwisseling."**
>
> Alexander Rinnooy Kan, voorzitter van de Raad van Toezicht van De Balie

Slotwoord

In deze conclusie willen we ten eerste al onze collega's ontzettend bedanken voor hun oeverloze inzet, daadkracht en aanpassingsvermogen. We hebben afscheid genomen van goede, gewaardeerde collega's die we er graag bij hadden gehouden. Dit ervoeren we als ongelofelijk pijnlijk. Er is het uiterste van ons als organisatie gevraagd en de spirit van het De Balie team is fantastisch.

Het is nooit als team in ons opgekomen de deuren helemaal te sluiten. Het was voor iedereen helder dat de missie van De Balie urgenter was dan ooit tevoren. Ruimte voor gesprek en het vrijelijk uitwisselen van gedachten. Een plek voor gedachtevorming en ontwikkeling, een plek waar de geest kan waaien, waar ideeën ontstaan. En als er iets positiefs te zeggen valt over deze crisis, is het dat we het intermenselijke contact gaan herwaarderen, dat iedereen beseft hoe belangrijk het is om samen te komen.

We kijken ook terug op een succesvol jaar met mooie nieuwe, urgente producties, prachtige films, impactvolle gesprekken en ontmoetingen, nieuwe initiatieven, samenwerkingen, en veel media-aandacht. Ook hebben we wat betreft het aantal programma's amper ondergedaan voor 2019, een wonderbaarlijk gegeven. Daarvoor willen we ook onze trouwe en nieuwe partners en donateurs hartelijk danken.

De wetenschap dat De Balie voor de komende Kunstenplanperiode in de Amsterdamse basisinfrastructuur zal worden opgenomen, evenals in de basisinfrastructuur van het Rijk en haar eerste hoofdsponsor mag verwelkomen: De Brauw Blackstone Westbroek, geeft ons als bestuurders het vertrouwen dat De Balie het gaat redden in deze onzekere periode. Op het moment van schrijven duurt de lockdown alleen al dit jaar vier maanden en is het einde nog niet in zicht. Aan de inzet en passie van zowel het bestuur als alle medewerkers zal het de komende jaren wederom zeker niet ontbreken.

Amsterdam, april 2021

Yoeri Albrecht
Algemeen directeur De Balie
Femke Monaghan van Wachem
Zakelijk directeur De Balie

deBALIE

www.debalie.nl